

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การใช้การเกษตรที่ดีและเหมาะสมในการปลูกผักปลอดจากสารพิษของเกษตรกรในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคม ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และสภาพการปลูกผักปลอดสารพิษของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 วิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร
- ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้านบุคคล เศรษฐกิจและสังคมกับการใช้หลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร
- ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้การเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทางด้านลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม ของเกษตรกร

1.1 เพศของเกษตรกร

จากการศึกษา พบว่า ได้สำรวจผู้ที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ เป็นเพศชาย ร้อยละ 71 และ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 29 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามเพศ

n = 200

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	58	29.0
ชาย	142	71.0
รวม	200	100

1.2 อายุของเกษตรกร

จากการศึกษา พบว่า ผู้ที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษมีอายุเฉลี่ย ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 50-59 ปี ร้อยละ 52 รองลงมามีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี ร้อยละ 28.5 เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ มีอายุสูงสุด 82 ปี และต่ำสุด 25 ปี ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามอายุ

n = 200

ช่วงอายุ(ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
20 – 29	1	0.5
30 - 39	9	4.5
40 - 49	57	28.5
50 -59	110	52.0
60 ปีขึ้นไป	23	11.5
รวม	200	100

อายุของเกษตรกรต่ำสุด 25 ปี

อายุเฉลี่ย 56.67 ปี

อายุของเกษตรกรสูงสุด 82 ปี

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.635

1.3 ระดับการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า ผู้ที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า ร้อยละ 69.5 รองลงมา มีการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ร้อยละ 16.5 และต่ำกว่าระดับประถมศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 11 ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามระดับการศึกษา

n = 200

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่ 4	22	11.0
ประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า	139	69.5
ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	33	16.5
มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	5	2.5
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	0	0
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	1	0.5
ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	0	0
รวม	200	100

1.4 จำนวนแรงงานในครัวเรือน

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษส่วนใหญ่มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน ร้อยละ 73.5 รองลงมา แรงงานในครัวเรือนระหว่าง 1 คน ร้อยละ 26.5 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามจำนวนแรงงานในครัวเรือน

n = 200

แรงงานในครัวเรือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	53	26.5
2	147	73.5
รวม	200	100

1.5 รายได้ต่อเดือน

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษมีรายได้จากการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษเฉลี่ย 3206.60 บาท สูงสุด 10,000 บาท ต่ำสุด ไม่มีรายได้ เกษตรกรมีรายได้ระหว่าง 1,001 – 3,000 บาท ร้อยละ 45 รองลงมา มีรายได้ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท ร้อยละ 25 และเกษตรกรผู้ที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษที่มีรายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ย 940 บาท สูงสุด 9,000 บาท ต่ำสุด ไม่มีรายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้นอกภาคการเกษตรไม่เกิน 1,000 บาท ร้อยละ 30 รองลงมา มีรายได้นอกภาคการเกษตรระหว่าง 1,001 – 3,000 บาท ร้อยละ 25 ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามรายได้ต่อเดือน

n = 200

รายได้จากการปลูกผัก ปลอดภัยจากสารพิษ (บาท / เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 – 1,000	40	20.0
1,001 – 3,000	90	45.0
3,001 – 5,000	50	25.0
5,001 – 7,000	10	5.0
7,001 – 9,000	4	2.0
9,000 บาทขึ้นไป	6	3.0
รวม	200	100

รายได้นอกภาคการเกษตร (บาท / เดือน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
0 – 1,000	60	30.0
1,001 – 3,000	50	25.0
3,001 – 5,000	40	20.0
5,001 – 7,000	28	14.0
7,001 – 9,000	12	6.0
9,000 บาทขึ้นไป	10	5.0
รวม	200	100

รายได้ต่อเดือนของเกษตรกรต่ำสุด 0 บาท รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 3206.60 บาท
 รายได้ต่อเดือนของเกษตรกรสูงสุด 10,000 บาท ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.3

1.6 ภาระหนี้สินที่มีอยู่

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษส่วนใหญ่ มีหนี้สินเฉลี่ย 9,373 บาท สูงสุด 50,000บาท ต่ำสุด ไม่มีหนี้สิน ส่วนใหญ่มีหนี้สิน ระหว่าง 10,001 – 15,000 ร้อยละ 43 รองลงมามีหนี้สินต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 23 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามหนี้สินที่มีอยู่

n = 200

หนี้สิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีหนี้สิน	30	15
ต่ำกว่า 5,000	46	23
5,001 – 10,000	24	12
10,001 – 15,000	86	43
15,001 – 20,000	8	4
20,001 บาทขึ้นไป	6	3
รวม	200	100

หนี้สินของเกษตรกรต่ำสุด 0 บาท

หนี้สินเฉลี่ย 9373 บาท

หนี้สินของเกษตรกรสูงสุด 50,000 บาท

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.9

1.7 สภาพการถือครองที่ดินของครอบครัว

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ มีพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่เช่าผู้อื่น มา ร้อยละ 54 รองลงมา มีพื้นที่เพาะปลูกเป็นของตนเอง ร้อยละ 42 มีพื้นที่ปลูกผักสูงสุด 6 ไร่ ต่ำสุด 0.4 ไร่ พื้นที่ปลูกผักเฉลี่ย 1.39 ไร่ ส่วนใหญ่มีพื้นที่ปลูกผักต่ำกว่า 1 ไร่ ร้อยละ 63.5 รองลงมา มีพื้นที่ปลูกผักจำนวน 1-2 ไร่ ร้อยละ 30 ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามสภาพการถือครองที่ดิน

n = 200

สภาพถือครองที่ดินที่ใช้ในการเพาะปลูก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นของตนเอง	84	42.0
เช่าผู้อื่น	108	54.0
อื่นๆ	6	3.0
รวม	200	100
ขนาดพื้นที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ไร่	127	63.5
1 – 2 ไร่	60	30.0
3 – 4 ไร่	11	5.5
มากกว่า 5 ไร่	2	1.0
รวม	200	100

ขนาดพื้นที่ต่ำสุด 0.4 ไร่ ขนาดพื้นที่เฉลี่ย 1.392 ไร่
 ขนาดพื้นที่สูงสุด 6 ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78243

1.8 ประสิทธิภาพในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษมีประสิทธิภาพในการปลูกผักสูงสุด 20 ปี ต่ำสุด 1 ปี ส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพในการปลูกผักระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 62.5 รองลงมามีประสิทธิภาพในการปลูกผัก 6- 10 ปี ร้อยละ 28 และมีประสิทธิภาพในการปลูกผักตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ร้อยละ 9.5 ดังแสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามประสิทธิภาพในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

n = 200

ประสิทธิภาพในการทำผักปลอดภัยจากสารพิษ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 5 ปี	125	62.5
6- 10 ปี	56	28.0
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	19	9.5
รวม	200	100

ประสบการณ์สูงสุด 20 ปี	ประสบการณ์เฉลี่ย	3.49
ประสบการณ์ต่ำสุด 1 ปี	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.936

1.9 ลักษณะการจัดจำหน่ายผักปลอดภัยปลอดภัยจากสารพิษ

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษส่วนใหญ่ขายส่งให้พ่อค้าแม่ค้า ร้อยละ 33 จำหน่ายผักให้แก่กลุ่มสมาชิก ร้อยละ 29 รองลงมาจำหน่ายผักด้วยตนเอง ร้อยละ 17 ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามลักษณะการจัดจำหน่ายผักปลอดภัยจากสารพิษ

ลักษณะการจัดจำหน่าย ผักปลอดภัยจากสารพิษ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
จำหน่ายด้วยตนเอง	34	17.0
ผ่านทางกลุ่มสมาชิก	58	29.0
ขายส่งให้พ่อค้าแม่ค้า	66	33.0
ร้านค้าจำหน่ายสินค้าผักปลอดสารพิษ	24	12.0
ซูเปอร์มาร์เก็ต ห้างสรรพสินค้า	16	8.0
อื่นๆ	2	1.0
รวม	200	100

n = 200

1.10 การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำผักปลอดภัยจากสารพิษ

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษได้รับการฝึกอบรม ร้อยละ 48 จำนวน 1 ครั้งต่อปี รองลงมาได้รับการฝึกอบรมจำนวน 2 ครั้งต่อปีคิดเป็นร้อยละ 36 ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามการได้รับการฝึกอบรม

n = 200

การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำผัก ปลอดภัยจากสารพิษ (ครั้ง / ปี)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	20	10.0
1 ครั้ง	96	48.0
2 ครั้ง	72	36.0
มากกว่า 3 ครั้ง	12	6.0
รวม	200	100

1.11. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษเคยได้รับความรู้และคำแนะนำด้านการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ส่วนใหญ่ร้อยละ 82 จำนวน 1 ครั้งต่อสัปดาห์ และจำนวน 2 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 15.5 ดังแสดงในตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

n = 200

การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร (ครั้ง / สัปดาห์)	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	5	2.5
1 ครั้ง	164	82.0
2 ครั้ง	31	15.5
มากกว่า 3 ครั้ง	0	0
รวม	200	100

1.12 ประสิทธิภาพงานด้านการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษเคยดูงานด้านการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษจำนวน 1 ครั้งต่อปี ร้อยละ 67 และจำนวน 2 ครั้งต่อปี คิดเป็นร้อยละ 28 ดังแสดงในตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามประสบการณ์ด้านการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

n = 200

ประสบการณ์ด้านการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ (ครั้ง / ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เคย	40	20.0
1 ครั้ง	94	47.0
2 ครั้ง	56	28.0
มากกว่า 3 ครั้ง	10	5.0
รวม	200	100

1.13 ขนาดของกลุ่มที่เข้าร่วมและสถานภาพ

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษ ขนาด 10- 20 คน ร้อยละ 37.5 รองลงมาเป็นสมาชิกของกลุ่มขนาด 21 - 40 คน ร้อยละ 27 และไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มร้อยละ 12 ในจำนวนที่มีเข้าร่วมกลุ่มนั้น พบว่า ร้อยละ 82.9 เป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 3.4 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ากลุ่ม ดังแสดงในตาราง ที่ 1

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของเกษตรกรแยกตามขนาดกลุ่มที่เข้าร่วมและสถานภาพ

n = 200

ขนาดของกลุ่มที่เข้าร่วม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่ม	24	12.0
10 - 20 คน	63	37.5
21 - 40 คน	54	27.0
มากกว่า 41 คนขึ้นไป	59	29.5
รวม	200	100

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หัวหน้ากลุ่ม	6	3.0
สมาชิกกลุ่ม	146	73.0
อื่นๆ	24	12.0
รวม	176	100

ขนาดของกลุ่มเกษตรกรต่ำสุด 0 คน

ขนาดของกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ย 20 คน

ขนาดของกลุ่มเกษตรกรสูงสุด 60 คน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.35

สภาพการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรในพื้นที่อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ จากการศึกษาสภาพการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีสภาพการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะพื้นที่ปลูก

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกผักบนพื้นราบและมีความสม่ำเสมอ ผืนดินมีการระบายน้ำได้ดี อาจจะมีการร่วมขังบ้างในฤดูฝน แต่มีระบบการระบายน้ำที่ดี ปลูกผักใกล้แหล่งน้ำที่สะอาด มีแหล่งน้ำเพียงพอต่อการปลูกผักได้ตลอดทั้งปี พื้นที่เพาะปลูกมีความอุดมสมบูรณ์ดี

2. ชนิดพันธุ์ผักที่ปลูก

พันธุ์ผักส่วนใหญ่ที่เป็นที่นิยมปลูกกันมากและมีการส่งเสริมให้ปลูก ได้แก่ ผักบุ้ง คะน้า ผักกาดคาวตุง บร็อกเคอรี่ คื่นฉ่าย ผักชีฝรั่ง กะเพรา โหระพา สารระแห่น ผักโขม ฟักทอง มะเขือยาว มะเขือเปราะ กระหล่ำดอก พริกชี้หนู

3. วิธีการปลูก

เกษตรกรนิยมหว่านเมล็ดผักลงบนแปลงเพาะก่อน ทิ้งไว้สักระยะ จากนั้นจึงทำการย้ายต้นกล้า ไปปลูกในแปลงที่มีการเตรียมแปลงไว้ คือมีการพลิกดินตากไว้ให้แห้ง แล้วทำการไถพรวนดิน ให้มีความร่วนซุย และมีการรักษาความชุ่มชื้นของดิน โดยการนำฟางข้าวมาคลุมบังไว้

4. วิธีการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช

เกษตรกรส่วนใหญ่มีการใช้สารสกัดจากธรรมชาติมาใช้ในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมด้วยกับการใช้ปุ๋ยสารเคมีบ้าง มีการนำเอาน้ำหมักจุลินทรีย์ชีวภาพมาใช้ในการบำรุงดินและบำรุงดิน และมีการใช้สารสกัดจากสมุนไพรที่รวมกลุ่มกันทำมาใช้ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

5. การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เกษตรกรส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อพืชผักนั้นมีการเจริญเติบโตเต็มที่ โดยจะเก็บเกี่ยวผลผลิตขายส่งให้กับพ่อค้าขายส่งที่มารับถึงแปลงผัก และขายให้กับกลุ่มสมาชิกให้ไปขายยังตลาดสินค้าปลอดภัยจากสารพิษและมีได้รับการสุ่มตรวจปริมาณสารพิษตกค้างในผักอยู่ และมีการจดบันทึกข้อมูลการปฏิบัติในแปลงปลูกอยู่เสมอ

**ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัย
จากสารพิษ**

- จากการวิเคราะห์ความรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษตามหลักการปฏิบัติตามหลักเกษตรดีที่เหมาะสมเป็น คำถามแบบเลือกตอบว่า ข้อใดถูกข้อใดผิด จำนวน 20 ข้อ พบว่า
- ข้อ 1. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษสามารถปลูกได้กลางแจ้ง และในปลูกที่ทางมุ้ง ตอบถูกร้อยละ 90 ตอบผิดร้อยละ 10
 - ข้อ 2. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษเป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ ตอบถูกร้อยละ 99 ตอบผิดร้อยละ 1
 - ข้อ 3. การบริโภคผักปลอดภัยจากสารพิษช่วยลดความเสี่ยงในการเจ็บป่วย ตอบถูกร้อยละ 85ตอบผิดร้อยละ 15
 - ข้อ 4. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษจะต้องไม่มีการใช้สารเคมีอย่างสิ้นเชิง ตอบถูกร้อยละ 57.5 ตอบผิดร้อยละ 42.5
 - ข้อ 5. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมี ตอบถูกร้อยละ 95 ตอบผิดร้อยละ 5
 - ข้อ 6. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษต้องปลูกพืชเพียงชนิดเดียวเท่านั้นตอบถูกร้อยละ 90 ตอบผิดร้อยละ 10
 - ข้อ 7. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้น สามารถใช้สารสกัดจากพืชชนิดพ่นลงในแปลงได้ ตอบถูกร้อยละ 70 ตอบผิดร้อยละ 30
 - ข้อ 8. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษต้องเลือกชนิดของผักที่มีความเหมาะสมกับฤดูกาล ตอบถูกร้อยละ 92.5 ตอบผิดร้อยละ 7.5
 - ข้อ 9. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้นจะต้องใช้ปุ๋ยคอกอย่างเดียวเท่านั้นตอบถูกร้อยละ 80 ตอบผิดร้อยละ 20
 - ข้อ 10. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้นไม่สามารถปลูกต่อเนื่องในพื้นที่เดิม 3 – 4 ปีได้ ตอบถูกร้อยละ 72.5 ตอบผิดร้อยละ 27.5
 - ข้อ 11. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้นต้องได้รับการรับรองจากกรมส่งเสริมการเกษตรก่อนจึงจะขายสินค้าได้ ตอบถูกร้อยละ 87.5 ตอบผิดร้อยละ 12.5
 - ข้อ 12. ผักปลอดภัยจากสารพิษจะต้องมีการคัดเลือกคุณภาพ โดยถือเอา ลักษณะสี รูปร่าง และขนาดเป็นที่ตั้ง ตอบถูกร้อยละ 80 ตอบผิดร้อยละ 20
 - ข้อ 13. การขนส่งผักปลอดภัยจากสารพิษสามารถขนส่งร่วมกับสินค้าทั่วไปได้หากมีการติดฉลากที่ชัดเจน และมีบรรจุภัณฑ์ที่ดี ตอบถูกร้อยละ 75 ตอบผิดร้อยละ 25

ข้อ 14. สารสกัดจากพืชสมุนไพรสามารถฆ่าหรือไล่แมลงศัตรูพืชได้ ตอบถูกร้อยละ 77.5
ตอบผิดร้อยละ 22.5

ข้อ 15. การใช้กับดักแสงไฟไล่แมลงมาทำลายช่วยลดปริมาณการระบาดของแมลงศัตรูพืชได้
ได้ตอบถูกร้อยละ 67.5 ตอบผิดร้อยละ 32.5

ข้อ 16. ระบบการเกษตรที่เหมาะสมคือ การเปลี่ยนรูปแบบการปลูกผัก โดยยกเลิกการใช้
สารเคมีทุกประเภท ตอบถูกร้อยละ 60 ตอบผิดร้อยละ 40

ข้อ 17. ระบบการเกษตรที่เหมาะสม คือ การเกษตรที่ควบคุมกระบวนการปลูกพืชผักทุก
ขั้นตอนให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค ตอบถูกร้อยละ 82.5 ตอบผิด
ร้อยละ 17.5

ข้อ 18. ระบบการเกษตรที่เหมาะสมให้ความสำคัญกับผู้บริโภคมากกว่าเกษตรกรผู้ปลูก
ตอบถูกร้อยละ 89.5 ตอบผิดร้อยละ 10.5

ข้อ 19. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรที่เหมาะสม จะทำให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพและมี
ปริมาณต่อไร่สูงกว่าเดิมตอบถูกร้อยละ 70 ตอบผิดร้อยละ 30

ข้อ 20. เกษตรกรที่ทำการปลูกผักในระบบการเกษตรที่เหมาะสมจะต้องมีความรู้ในด้าน
การเกษตรเป็นอย่างดี ตอบถูกร้อยละ 87.5 ตอบผิดร้อยละ 12.5

ผลการศึกษาได้ศึกษาวัดความรู้และความเข้าใจตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการ
ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษในประเด็นต่างๆ สามารถสรุปได้ดัง ตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ความรู้ความเข้าใจตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

ความรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษตาม หลักการเกษตรดีที่เหมาะสม	มีความรู้ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ
1. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษสามารถปลูกได้กลางแจ้ง และใน ปลูกที่กางมุ้ง	180	90.0
2. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษเป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและ ระบบนิเวศน์	198	99.0
3. การบริโภคผักปลอดภัยจากสารพิษช่วยลดความเสี่ยงในการเจ็บป่วย	170	85.0
4. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษจะต้องไม่มีการใช้สารเคมีอย่างสิ้นเชิง	115	57.5
5. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมี	190	95.0
6. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษต้องปลูกพืชเพียงชนิดเดียวเท่านั้น	180	90.0

ตารางที่ 16 (ต่อ) ความรู้ความเข้าใจตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูก
ผักปลอดภัยจากสารพิษ

ความรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษตาม หลักการเกษตรดีที่เหมาะสม	มีความรู้ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ
7. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้น สามารถใช้สารสกัดจากพืชฉีดพ่น ลงในแปลงได้	140	70.0
8. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษต้องเลือกชนิดของผักที่มีความ เหมาะสมกับฤดูกาล	185	92.5
9. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้นจะต้องใช้ปุ๋ยคอกอย่างเดียวนั้น	160	80.0
10. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้นไม่สามารถปลูกต่อเนื่องในพื้นที่ เดิม 3 – 4 ปีได้	145	72.5
11. การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้นต้องได้รับการรับรองจากกรม ส่งเสริมการเกษตรก่อนจึงจะขายสินค้าได้	175	87.5
12. ผักปลอดภัยจากสารพิษจะต้องมีการคัดเลือกคุณภาพ โดยถือเอา ลักษณะสี รูปร่าง และขนาดเป็นที่ตั้ง	160	80.0
13. การขนส่งผักปลอดภัยจากสารพิษสามารถขนส่งร่วมกับสินค้าทั่วไป ได้หากมีการติดฉลากที่ชัดเจน และมีบรรจุภัณฑ์ที่ดี	150	75.0
14. สารสกัดจากพืชสมุนไพรสามารถฆ่าหรือไล่แมลงศัตรูพืชได้	155	77.5
15. การใช้กับดักแสงไฟล่อแมลงมาทำลายช่วยลดปริมาณการระบาดของ แมลงศัตรูพืชได้	135	67.5
16. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมคือ การเปลี่ยนรูปแบบการปลูกผัก โดย ยกเลิกการใช้สารเคมีทุกประเภท	120	60.0
17. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม คือ การเกษตรที่ควบคุมกระบวนการปลูก พืชผักทุกขั้นตอนเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค	165	82.5
18. ระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมให้ความสำคัญกับผู้บริโภคมากกว่าเกษตรกร ผู้ปลูก	115	57.5
19. เกษตรกรที่มีระบบการเกษตรดีที่เหมาะสม จะทำให้มีผลผลิตที่มีคุณภาพ และมีปริมาณต่อไร่สูงกว่าเดิม	140	70.0
20. เกษตรกรที่ทำาการปลูกผักในระบบการเกษตรดีที่เหมาะสมจะต้องมีความรู้ ในด้านการเกษตรเป็นอย่างดี	175	87.5

ตอนที่ 3 วิเคราะห์การปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร

จากการศึกษาการปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ซึ่งมีแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด 20 ข้อ แสดงรายละเอียดตามตารางที่ 15 พบว่า เมื่อแบ่งช่วงคะแนนออกเป็น 4 ช่วง คือ $(3 - 0) / 4 = 0.75$ คะแนน จะได้ว่าเกษตรกรที่ไม่มีการปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสม จะมีคะแนนระหว่าง 0 – 0.75 คะแนน เกษตรกรที่มีการปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมน้อย จะมีคะแนนระหว่าง 0.76 – 1.5 คะแนน เกษตรกรที่มีการปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมปานกลาง จะมีคะแนนระหว่าง 1.51 – 2.25 คะแนน สำหรับเกษตรกรที่มีการปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมมาก จะมีคะแนนระหว่าง 2.26 – 3.00 คะแนน จากการวิเคราะห์สามารถแสดงข้อมูลที่ได้ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร

คำถาม	ระดับการปฏิบัติ (ร้อยละ)				\bar{X}	S.D	แปลผล
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ ปฏิบัติ เลย			
1. ท่านเคยได้นำดินในแปลงไปวิเคราะห์หาสารปนเปื้อนตกค้าง	25	40	10	25	1.65	0.52	ปานกลาง
2. ท่านใช้เมล็ดพันธุ์พืชที่ดี มีคุณภาพ	75	25	0	0	2.75	0.44	มาก
3. ท่านมีการฆ่าเชื้อเมล็ดพันธุ์ผักก่อนหว่านเมล็ดพันธุ์	0	15	25	60	0.55	0.97	น้อย
4. ในการรดน้ำพืชผักนั้นท่านจะใช้น้ำที่สะอาดจากแหล่งที่เชื่อถือได้	55	30	15	0	2.30	0.50	มาก
5. ท่านมีการใช้ปุ๋ยคอกที่หมักหรือตากแห้งก่อนลงในดิน	50	25	25	0	2.50	0.35	มาก

ตารางที่ 17 (ต่อ) การปฏิบัติตามหลักการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
ของเกษตรกร

คำถาม	ระดับการปฏิบัติ (ร้อยละ)				\bar{X}	S.D	แปลผล
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ ปฏิบัติ เลย			
6.การป้องกันกำจัดแมลงและศัตรูพืชผัก ท่านจะใช้สารสกัดจากสมุนไพร	50	15	30	5	2.20	0.49	มาก
7. ภาชนะที่ใช้เก็บสารนั้นมีการติดฉลากหรือป้ายที่ชัดเจน	60	25	30	0	2.60	0.47	มาก
8. หลังจากการฉีดพ่นสาร ท่านทำ ความสะอาดร่างกายและอุปกรณ์ที่ฉีดพ่น	70	25	5	0	2.65	0.47	มาก
9. ท่านมีการรักษาความชื้นของดินและป้องกันวัชพืชในแปลงปลูก	15	70	15	0	2.40	0.51	มาก
10. ท่านจดบันทึกข้อมูลโรคและแมลงที่เกิดขึ้นในแปลง	15	60	10	15	2.30	0.49	มาก
11. ท่านมีการสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ	60	40	0	0	2.60	0.42	มาก
12. หากพบการระบาดของโรคและแมลงในแปลงปลูก ท่านจะหาทางแก้ไขทันที	75	25	0	0	2.75	0.53	มาก
13. ในการเก็บ หรือจับพืชผัก ท่านใช้มือเปล่าจับเพื่อความถนัดและป้องกันการช้ำหรือเสียหาย	55	15	20	10	1.55	0.85	น้อย
14. ภาชนะที่บรรจุผลผลิตเก็บเกี่ยวมีความสะอาดปลอดภัยเสมอ	50	35	15	0	2.35	0.60	มาก

ตารางที่ 17 (ต่อ) การปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
ของเกษตรกร

คำถาม	ระดับการปฏิบัติ (ร้อยละ)				\bar{X}	S.D	แปลผล
	ปฏิบัติ มาก	ปฏิบัติ ปาน กลาง	ปฏิบัติ น้อย	ไม่ ปฏิบัติ เลย			
15. ท่านล้างทำความสะอาด พืชผักเหล่านั้นด้วยน้ำสะอาด เสมอ	50	15	10	0	2.40	0.38	มาก
16. ท่านมีความระมัดระวัง ในการเก็บเกี่ยวและขนย้าย ผลผลิต	75	15	10	0	2.65	0.44	มาก
17. ในการเก็บรักษาพืชผัก ก่อนรอกการบรรจุหรือขนย้าย ท่านได้จัดสถานที่ที่มีความ เย็นเหมาะสมให้คงที่อยู่เสมอ	70	20	10	0	2.60	0.44	มาก
18. ผลผลิตที่นำมาจำหน่าย นั้นท่านได้มีการคัดสรร คุณภาพเรียบร้อยดีแล้ว	65	25	10	0	2.55	0.56	มาก
19. ในการจัดวางผลผลิต ท่านมักจะซ้อนกันไว้หลายๆ ชั้น	0	0	25	75	2.85	0.80	มาก
20. พืชผักก่อนที่จะถึงมือ ผู้บริโภค ท่านจะต้องนำไป ตรวจสอบหรือรับรองจาก เจ้าหน้าที่ว่าปลอดภัยจาก สารพิษทุกครั้ง	20	50	20	10	2.10	0.38	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ พบว่า ในคะแนนเต็ม 3 คะแนน พบว่าเกษตรกรมีคะแนนการปฏิบัติตาม การเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษเฉลี่ย 2.315 คะแนน ถือว่าเกษตรกรใน พื้นที่นี้ปฏิบัติตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษปฏิบัติดี ซึ่งจากการ วิเคราะห์พบว่า มีบางข้อที่เกษตรกรควรได้รับการแก้ไขและดูแลอย่างใกล้ชิด คือ การฆ่าเชื้อเมล็ด พันธุ์ผักก่อนหว่านเมล็ดพันธุ์ การนำดินในแปลงไปวิเคราะห์หาสารปนเปื้อนตกค้าง ในการเก็บ หรือจับพืชผัก ท่านใช้มือเปล่าจับเพื่อความถนัด และการจดบันทึกข้อมูลโรคและแมลงที่เกิดขึ้นใน แปลง

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้านบุคคล เศรษฐกิจและสังคม กับ การใช้หลักการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร

การทดสอบสมมติฐานแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามการ วิเคราะห์หาค่าพยากรณ์ของตัวแปรการใช้เกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ กับตัวแปรอิสระด้วยค่าสถิติ Multiple Regression Analysis แบบ Stepwise

จากการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์สูงและมีนัยสำคัญกับการใช้เกษตรที่ดี ที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ คือ รายได้ต่อเดือน กับ ความรู้ตามหลักการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ดังนั้นจากสูตรที่ตั้งสมมติฐานไว้คือ

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12} + b_{13}x_{13} + b_{14}x_{14}$$

เมื่อ Y = การปฏิบัติตามการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

a = ค่าคงที่.....

b_n = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปร ตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระที่มีอยู่ในสมการได้คงที่แล้ว

x_1 = เพศ

x_2 = อายุ

x_3 = จำนวนแรงงานในครัวเรือน

x_4 = ระดับการศึกษา

x_5 = รายได้ต่อเดือน

x_6 = ภาระหนี้สินที่มีอยู่

x_7 = สภาพการถือครองที่ดินของครอบครัว

x_8 = ประสบการณ์ในการทำฝักปลอดภัยจากสารพิษ

x_9 = ลักษณะการจัดจำหน่ายฝักปลอดภัยจากสารพิษ

x_{10} = การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำฝักปลอดภัยจากสารพิษ

x_{11} = การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร

x_{12} = ประสบการณ์ดูงานทางด้านการฝักปลอดภัยจากสารพิษ

x_{13} = ขนาดของกลุ่มที่เข้าร่วม

x_{14} = ความรู้ตามหลักการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมในการปลูกฝักปลอดภัยจากสารพิษ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

ตารางที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมดกับการใช้การเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกร
ในเขตอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

	Y	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄
Y	1.000	0.395**	0.095	0.028	0.000	0.843**	-0.877**	0.120	-0.115	0.232**	0.028	-0.012	-0.384**	0.237**	0.518**
X ₁		1.000	0.000	0.009	.050	0.434**	-0.382**	-0.080	-0.017	0.173*	0.080	0.000	-0.096	0.186*	0.260**
X ₂			1.000	-0.031	-0.618**	0.161*	-0.171*	0.035	0.110	0.068	0.051	-0.017	0.030	-0.015	0.090
X ₃				1.000	-0.091	0.013	-0.097	-0.113	0.034	-0.024	0.051	0.038	0.081	-0.020	0.085
X ₄					1.000	-0.113	0.132	-0.077	-0.086	0.054	0.116	-0.005	-0.041	-0.083	-0.092
X ₅						1.000	-0.850	0.113	0.134	0.223**	0.229**	-0.039	-0.179*	0.230**	0.460**
X ₆							1.000	-0.002	-0.111	-0.086	-0.114	-0.054	0.272**	-0.356**	0.496**
X ₇								1.000	0.137	0.094	-0.047	-0.060	0.035	-0.207	-0.007
X ₈									1.000	-0.056	-0.016	-0.029	-0.037	-0.024	0.023
X ₉										1.000	0.066	-0.117	-0.238**	0.055	0.118
X ₁₀											1.000	0.000	0.043	-0.015	0.042
X ₁₁												1.000	0.053	-0.067	-0.073
X ₁₂													1.000	-0.053	-0.152*
X ₁₃														1.000	0.141*
X ₁₄															1.000

** ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

* ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุเพื่อการพยากรณ์การปฏิบัติตามหลักการ
เกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรในเขต
อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่

ตัวพยากรณ์	b	SE ^b	Beta	t
รายได้ต่อเดือน	0.686	0.037	0.767	18.446
ความรู้ตามหลักการเกษตรดีที่ เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัย จากสารพิษ	0.088	0.022	0.165	3.971
constant	-0.475	0.315		-1.511

$$R = 0.855, R^2 = 0.732, SEE_{est} = 0.511, F = 268.406$$

จากผลการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ว่า รายได้ต่อเดือน กับความรู้ตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษโดยมีความสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.855 และการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอิสระทั้งสองตัว คือ รายได้ต่อเดือน กับความรู้ตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ประมาณร้อยละ 73.2 และถ้าใช้รายได้ต่อเดือนกับความรู้ตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษไปพยากรณ์การปฏิบัติตามการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษจะมีความคลาดเคลื่อนประมาณ 0.511

โดยรายได้ต่อเดือน กับความรู้ตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษสามารถเป็นสมการการถดถอยพหุการปฏิบัติตามการเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ได้ดังนี้

$$Y = -0.475 + b_5x_5 + b_{14}x_{14}$$

หรือการปฏิบัติฯ = -0.475 + 0.686 (รายได้ต่อเดือน) + 0.088 (ความรู้ตาม
หลักการเกษตรดีที่เหมาะสมฯ)

ตอนที่ 5 ปัญหาและอุปสรรคและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการใช้การเกษตรดีที่เหมาะสมในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

5.1 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหา อุปสรรคของเกษตรกรที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ได้แก่ ปัญหาด้านการตลาดและช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าเกษตรกรมีปัญหาการจำหน่ายผลผลิตราคาผลผลิตถูก มีแหล่งจำหน่ายที่ไม่แน่นอน เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตการเกษตรได้ในราคาต่ำกว่าที่คาดไว้ ต้นทุนการผลิตสูงแต่สามารถจำหน่ายสินค้าได้ใน ราคาที่ถูก ถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาจนทำให้ต้องเกิดหนี้สินขึ้นมาจากการทำการเกษตรเพิ่มขึ้น เนื่องจากไม่ความรู้และเงินทุนเข้ามาหมุนในระบบ ตลอดจนการขนส่งผลผลิตไปสู่ตลาด เกิดการเน่าเสียและความเสียหายต่อผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทำให้ได้ราคาต่ำ รองลงมาคือ ปัญหาด้านที่ดินทำกิน คือเกษตรกรบางส่วนยังขาดเอกสารสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง จำเป็นจะต้องมีการทำสัญญาเช่าที่ทำกิน โดยขาดการเข้ามาดูแลของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทำให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบกัน โดยมีนายทุนอยู่เบื้องหลัง ที่สำคัญยังขาดแคลนที่ดินที่เหมาะสมมีความอุดมสมบูรณ์ต่อการเพาะปลูก เนื่องจากในการผลิตผักนั้นจะต้องมีการใช้น้ำในปริมาณที่สูงซึ่งบริเวณที่มีแหล่งน้ำสะอาดไม่เพียงพอต่อการเกษตร ปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืช มีปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืชระบาดลุกลาม อาทิ เช่น การเกิดเชื้อรา โรครากเน่า โรคเน่าและ และการระบาดของเพลี้ยกระโดด หนอนกินใบซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่ทันท่วงที เนื่องจากยังไม่มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในการดูแลจัดการป้องกัน โรคระบาด ทำให้ผลผลิตออกมาเสียหาย ทำให้ไม่มีราคาและปัญหาด้านความรู้และเทคนิคทางการเกษตร เนื่องจากเกษตรกรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และเทคนิคในการปฏิบัติตามหลักการเกษตรดีที่เหมาะสม การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว อีกทั้งยังต้องการความรู้ที่ถูกต้องในการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษและการจัดการผลผลิตที่เก็บเกี่ยวปัญหาด้านเมล็ดพันธุ์พืชและเมล็ดพันธุ์ที่มีอยู่ไม่ได้คุณภาพ มีปัญหาอัตราการงอกต่ำ ราคาเมล็ดพันธุ์มีราคาแพงขึ้นเรื่อยๆ ตามสถานการณ์โลก บางครั้งเกิดการกลายพันธุ์ขึ้นมาบ้าง ทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าได้ตามที่ต้องการของตลาด ณ เวลานี้ ซึ่งสามารถสรุปเป็นตารางได้ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ปัญหาและอุปสรรคของเกษตรกร

ประเด็นปัญหา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านการจำหน่ายผลผลิต(การตลาด)	144	72
ด้านที่ดินทำกิน	136	68
ด้านความรู้และเทคนิคทางการเกษตร	130	65
ด้านโรคและแมลงศัตรูพืช	116	58
ด้านแหล่งเงินทุน	112	56
ด้านปัจจัยทางการเกษตร	90	45
ด้านการติดต่อสนับสนุนจากภาครัฐ	88	44

หมายเหตุ : เกษตรกร 1 ราย สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 20 พบว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านการตลาด ด้านที่ดินทำกินเป็น และด้านความรู้และเทคนิคทางการเกษตรตลอดจนปัญหาด้านโรคและแมลงศัตรูพืชนั้นยังเป็นปัญหาใหญ่ที่จะต้องมีการเร่งรีบดำเนินการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกรในพื้นที่แห่งนี้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น เกษตรอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องควรจะมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะของเกษตรกร

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรด้วยตนเองตลอดจนมีการเข้าร่วมกับเวทีชุมชนของอำเภอ โดยการเข้าไปสอบถามกลุ่มแกนนำของเกษตรกรเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ พบว่าสภาพแปลงปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรในเขตอำเภอสารภี มีการปลูกผักปลอดสารพิษหลากหลายชนิดมีการใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพในการปลูกช่วยเพื่อความอุดมสมบูรณ์ให้กับผืนดิน มีระบบการจัดการดูแลแปลงผักของแต่ละกลุ่มแต่ละคนเป็นอย่างดี โดยจะมีการเข้ามาดูแลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ในพื้นที่เข้ามาดูแลอย่างสม่ำเสมอและมีกลุ่มเกษตรกรในตำบลยางน่องได้เข้าร่วมโครงการงานวิจัยการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ตลอดจนมีการจัดอบรมแกนนำเกษตรกรในพื้นที่เข้ามาอบรมให้ความรู้เรื่องหลักการเกษตรที่ดีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถนำไปเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรใน

กลุ่มของตนเองและเกษตรกรอื่นๆที่สนใจอีกทั้งยังมีข้อเสนอแนะจากเกษตรกรที่ได้รับการสัมภาษณ์จากแบบสอบถามซึ่งสามารถสรุปได้ใจความสำคัญดังนี้

- เกษตรกรในพื้นที่อำเภอสารภีอยากให้มีการประชาสัมพันธ์ผักปลอดภัยจากสารพิษในพื้นที่นี้ให้มากขึ้น เนื่องจากมีการรวมกลุ่มกันอย่างแพร่หลาย จึงทำให้สามารถผลิตสินค้าออกมาได้ทีละจำนวนมาก จนกลายเป็นมีสินค้าชนิดเดียวกันมากเกินไปในเวลาเดียวกัน และไม่สามารถนำพืชผักทางการเกษตรที่มีอยู่นั้นไปขายที่อื่นได้ทัน ทำให้สินค้าเกิดความเสียหายเป็นจำนวนมาก จึงอยากที่จะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามาดูแลช่วยเหลือจัดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงแหล่งที่ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษที่กำลังเป็นที่นิยมของสังคมในขณะนี้เพื่อที่จะสามารถให้ประชาชนที่สนใจในสุขภาพนั้นได้บริโภคผักที่ปลอดภัยจากสารพิษกันอย่างแพร่หลาย
- อยากให้มีการจัดแหล่งให้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำการเกษตรดีที่เหมาะสม สำหรับการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ตลอดจนอยากเห็นการเข้ามาช่วยเหลือกันอย่างยั่งยืนทั้งภาครัฐและเอกชน ควรจะมีการให้ความช่วยเหลืออยู่ตลอด แก้ไขปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่อย่างตรงจุด และชัดเจน
- เกษตรกรมีรายได้จากการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนั้นไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวันได้ เนื่องจากมีลูกหลานให้ต้องคอยดูแลอยู่ ทำให้จำเป็นจะต้องรับภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ในปัจจุบัน ทำให้มีรายได้เข้ามาลดน้อยลง ประกอบกับมีหนี้สินที่เพิ่มขึ้น จึงอยากจะให้ทุกหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ไม่ต้องเป็นหนี้สินอีกต่อไป
- เกษตรกรในพื้นที่ส่วนใหญ่ตัดสินใจที่จะปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษต่อไป เนื่องการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนี้ ทำให้ตนเองมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงขึ้น เนื่องจากสามารถลดการใช้สารเคมีบางชนิดลงได้ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการซื้อสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้มีเวลาให้คนในครอบครัวมากขึ้น มีความสุขทั้งทางร่างกายและภายในจิตใจอย่างเห็นได้ชัดเจน

